

IRON WAR

DAVE SCOTT, MARK ALLEN
& CEA MAI MEMORABILĂ CURSĂ ALERGATĂ VREODATĂ

MATT FITZGERALD

PREDA PUBLISHING
DISCOVER THE STORY

1	MOMENTUL	1
2	O PICĂTURĂ PREA MULT	8
3	THE GRIP	33
4	COMUNITATEA DURERII	58
5	IAR TU ?	73
6	DIG ME BEACH	105
7	VOINȚĂ DE FIER	131
8	LANSAT CA O GHIULEA	150
9	CHIBRIT DUPĂ CHIBRIT	171
10	ÎN CĂUTAREA VIZIUNII	193
11	LIMITA REZISTENȚEI	214
12	ÎN CĂUTAREA SENSULUI VIEȚII	234
13	SURFERUL ȘAMAN	258
	Epilog	284
	Harta cursei	290
	Cronologie Iron War	292
	Mulțumiri	294
	Despre autor	296

MOMENTUL

Un erou nu este mai curajos decât un om obișnuit,
ci este curajos cu cinci minute mai mult.

RALPH WALDO EMERSON

Doi bărbați coboară în alergare, umăr la umăr, pe mijlocul Autostrăzii Queen Kaahumanu, pe Big Island din Hawaii, grăbindu-se spre sud către orașul de coastă Kailua-Kona. Șoseaua trasează o panglică îngustă printr-un vast câmp de lavă neagră care nu permite nicio fărâma de viață în afară de câteva smocuri de iarbă înaltă care se încăpățânează să răsară pe ici, pe colo. Norii cenușii de deasupra par să fi prins în capcană arșița înăbușitoare de dedesubt precum capacul unui ceainic cu aburi. Un strat lucios de transpirație abundentă – un microcosmos sugestiv pentru atmosfera sufocantă – a pus stăpânire pe pielea alergătorilor cu respirația tăiată. Corpul le e în flăcări, mușchii sunt ca un cuptor ce duode, iar toată dogoarea e blocată înăuntru.

Ambii bărbați sunt înalți și slabi, cu picioarele caracteristice triatloniștilor – mai sprintene decât ale bicicliștilor, mai musculoase decât ale alergătorilor – lovind ritmic asfaltul de sub minusculii pantaloni scurți de alergare caracteristici anilor '80. Fiecare ascunde în spatele ochelarilor de soare o privire care scrutează totul până la o distanță de 100 m, dar obrajii lor trași trădează o oboseală soră cu moartea.

Nu sunt singuri. O caravană de motociclete, biciclete, mașini, Jeepuri și camioane s-a format în spatele sportivilor, spectatorii de la bordul acestora fiind atrași în convoi de știrile tot mai numeroase despre spectacolul care li se derulează acum în fața ochilor. Câteva dintre vehiculele motorizate și majoritatea bicicletelor nu ar trebui să fie aici, autostrada fiind închisă traficului, dar personalul însărcinat cu siguranța spectatorilor pe perioada desfășurării cursei a scăpat situația de sub control. Altceva le ocupă acum atenția. Prinși în aceeași hipnoză ca ceilalți, urmează pur și simplu convoiul și privesc.

Această caravană silențioasă este o apariție ciudată, un fel de amfiteatru itinerant de oameni pestriți, iar liniștea o face să fie și mai bizară. Spectatorii nu îndrăznesc să scoată un cuvânt de teamă să nu se destrame vraja în care toți sunt complici¹. În afară de strigătele ocazionale de încurajare din partea unui voluntar la câte o stație de ajutor de pe marginea drumului, singurul sunet care se aude este respirația ritmică a sportivilor și zgomotul făcut de încălțăminte pe pavaj.

– Înainte! strigă un tânăr în timp ce alergătorii se apropie de stația de care se ocupă acesta². Așa! Înainte! repetă el, încurajând nu un alergător anume, ci performanța în sine. Emoția îi ia mințile și se pierde în fața spectacolului oferit de materializarea visului oricărui fan, cel mai bun lucru care s-ar fi putut întâmpla în această cea mai așteptată confruntare din istoria triatlonului: cei mai impunători eroi ai acestui sport alergând cot la cot, doborând toate recordurile și anihilându-i pe toți ceilalți concurenți, prinși fiind într-un duel de *opt ore*, timp în care nu au fost nicio secundă la o distanță mai mare de câțiva metri unul de celălalt.

Bărbatul din partea dreaptă, îmbrăcat în echipament Brooks cu verde, negru și alb este Dave Scott, de șase ori câștigător al acestei curse – Campionatul Mondial Ironman. Alergătorul în echipament Nike cu galben, negru și alb este Mark Allen, perdant de șase ori la Ironman, câștigător al tuturor celorlalte curse. Dar nu aceasta.

Cei doi continuă. Fiecare aleargă nu cât de repede poate, ci cât de repede poate *celălalt*, după ce au înotat deja 3,86 km, au parcurs pe bicicletă 180 km și au alergat 38,6 km din maraton, toate într-o căldură care topește până și asfaltul. Acesta este motivul pentru care perechea rămâne blocată umăr la umăr, după ce a concurat aproape cât o zi de muncă, devansându-i cu mult pe cei 1.284 cei mai buni triatloniști din lume. Fiecare încearcă cu toată puterea să pună stăpânire pe corpul, mintea și spiritul celuiilalt. Dar în ciuda faptului că toate acestea au fost întinse până la limită de ambii, niciunul nu a clacat până acum.

În mintea lor se dă o luptă aprigă între o suferință inimaginabilă și o dorință la fel de intensă de a rezista acestei suferințe și de a câștiga. Durerea, mai ales cea de la nivelul coapselor, este atât de severă încât în oricare altă situație le-ar fi imposibil să mai facă până și un pas. Cu toate acestea, fiecare continuă să alerge cu un ritm de sub 3,5 minute pe kilometru, pentru că fiecare încă mai crede că victoria este mai presus de toată acea durere.

O mulțime în suspans așteaptă la linia de sosire din centrul orașului Kailua-Kona. Tot ceea ce știu despre lupta minunată care are loc pe Autostrada Queen K, provine din informările sporadice oferite de crainicul cursei prin

intermediul rapoartelor distorsionate ale radioului emisie-recepție de pe teren³. Dar aceste firimituri sunt mai mult decât suficiente pentru a-i captiva.

În timp ce mulțimea privește vrăjită, concurentul care este acum pe locul 27 ajunge față în față cu Dave Scott, Mark Allen și caravana lor silențioasă (este un traseu dus-întors) și se oprește paralizat pentru a-i privi. Luni întregi s-a antrenat din greu pentru această zi. Dar timp de câteva secunde, aplaudă și strigă ca orice alt spectator, uitând pentru moment de propria prestație⁴.

Un fotograf coboară de pe motocicletă cu șofer, încercând să surprindă câteva prim-planuri cu cei doi concurenți în timp ce sprintează alături de ei. Imediat își dă seama de greșală. Deși tânăr și în formă, renunță din cauza epuizării după doar 45 m. Înainte de a se urca din nou pe motocicletă, îi privește pe alergători îndepărtându-se și uită pentru câteva secunde de camera foto ce îi atârna la gât⁵.

Așezat pe portbagajul unei decapotabile, la 15 m în spatele lui Dave și Mark, cu pantofii aruncați pe bancheta din spate, se află Bob Babbitt, editorul în vârstă de 38 de ani al revistei *Competitor*, din San Diego. Fața îi este împietrită într-un rânjel vag, în timp ce privește ceea ce consideră deja a fi cea mai memorabilă cursă din istorie⁶. A și văzut, cu ochii minții, titlul de pe coperta următorului număr: *Iron War*.

IRONMAN 1989 ÎNSEAMNĂ MAI MULT PENTRU ACEST SPORT tânăr care e triatlonul, decât oricare alt campionat major pentru orice alt sport. Este practic sportul în sine – singura cursă care contează cu adevărat⁷. Fanilor și sponsorilor nu le pasă câte triatlonuri câștigă atâta timp cât nu câștigă Ironman. Tocmai de aceea specialistul traseelor scurte Mike Pigg, concurent de temut în cursele de două ore, participă la această cursă deși e prea lungă pentru el. Pentru același motiv, Scott Molina, câștigător al multor eventuri în locuri mai răcoroase, a continuat să participe la Ironman deși nu este bun la cursele ținute pe căldură; până când anul trecut, profitând de absența lui Dave și de ghinionul lui Mark, a reușit să pună mâna pe o victorie. La naiba, până și starul duatlonului Kenny Souza, figură dominantă în evenimentele de tip alergare-bicicletă-alergare, se simte obligat să participe, în condițiile în care nu este tocmai un as al înotului.

Mark Allen este practic de neînvins la alte triatlonuri. Numai anul acesta, înainte de Hawaii, a obținut nouă victorii în nouă curse, două dintre ele împotriva lui Dave Scott. Dar acele reușite contează prea puțin în statistica sa.

– Când vii la Ironman, trebuie să uiți tot ce ai făcut până atunci, a declarat Mark pentru *ABC Sports* înainte de competiția din 1987⁸. Nu înseamnă nimic, totul este egal cu zero.

Aceasta este cursa pe care o râvnește Mark, dar până acum nu a avut nicio șansă. Dave și insula l-au învins de fiecare dată.

Dave Scott domină competiția Ironman așa cum puțini atleți au dominat vreodată un campionat mJOR. În orice sport. Până acum a participat de șapte ori la Kona, câștigând-o de șase ori și terminând o singură dată pe locul doi. Și apoi, mai e și *felul* în care câștigă – zdrobindu-i pe toți, mânuind un câmp invincibil de forțe precum o armă. La începutul probei de maraton din cadrul Ironman 1983, Dave era cu 20 de secunde în spatele lui Scott Tinley când a privit spre camera TV a celor de la ABC, care era ațintită asupra lui, și a spus printre dinți:

– O să-l *îngrop* pe tipul ăsta.

După care, fără nicio amânare, și-a respectat promisiunea⁹.

I se spune *The Man*.

Doar Mark Allen se poate compara cu el. E aproape de neatins în triatlonurile organizate în orice alt loc decât Hawaii. Porecla lui este *Grip*. De la expresia „death grip” (n.t. strânsoarea morții).

Rareori ajung doi dintre cei mai buni campioni ai unei generații, fiecare cu o carieră remarcabilă întinsă pe mai mult de un deceniu, să aibă cele mai bune momente chiar în aceeași zi. Dar se pare că exact asta se întâmplă acum cu Dave Scott și Mark Allen. În această zi, nu doar că sunt cei mai buni atleți ai acestui sport, dar sunt la ani-lumină depărtare de ceilalți. Aici, pe ultima fâșie a probei de maraton, Dave și Mark sunt la 5 km distanță de cel mai apropiat concurent. Cu fiecare pas pe care-l fac, aceștia redefinesc posibilul și imposibilul, hotărâți să alerge maratonul în mai puțin de 2:40. Și asta la peste 32°C, după o probă de bicicletă de patru ore și jumătate și un înot istovitor de 50 de minute în ocean – o ispravă pe care nimeni nu ar fi crezut-o omenește posibilă.

Mai devreme în același an, anticipând această confruntare a titanilor, Bob Babbitt își propusese să declanșeze nebunia mediatică prin crearea unei coperte care să-i înfățișeze pe cei doi spate în spate, cu pumnii strânși, în stilul posterelor clasice de box.

– Sigur, o s-o fac... dacă Dave vine aici, a spus Mark, care se antrena în Boulder, Colorado, atunci când l-a sunat Bob.

– Mda, o fac... dacă Mark vine aici, a venit replica lui Dave, născut, crescut și încă rezident al orașului Davis, California¹⁰.

În cele din urmă, un fotograf a mers în ambele locuri și a fotografiat fiecare combatant cu același fundal în spate, după care a lipit cele două jumătăți. Cei doi rivali au apărut în fotografie la fel de apropiați ca acum¹¹. Titlul de pe copertă a fost „Spectacol total la Kona”.

Nu e ca și cum Dave și Mark s-ar urî unul pe celălalt. Dar pur și simplu nu au cum să se placă. O singură cursă contează și aceasta nu poate fi câștigată decât de un singur om. Sunt ca doi tigri hămesiți care se luptă pentru aceeași pradă. Dave devenise deja o legendă Ironman încă de pe vremea când Mark nici măcar nu avea o bicicletă. Dar se pare că tânărul a fost repede încoronat ca prinț moștenitor. Lucru pe care Dave îl ura, iar Mark știa foarte bine acest lucru.

„A fost ca și cum ar veni acasă după o zi grea de muncă, așteptându-se ca familia să-l întrebe de sănătate”, a scris Mark despre Dave în cartea lui din 1988, *The Total Triathlete*. „Dar când a ajuns acasă, când a sosit în Hawaii, altcineva se bucura de toată atenția. Și acel cineva eram eu.”

Dave l-a învins pe Mark de cinci ori în această competiție, dar balanța cu greu poate fi înclinată în favoarea unuia sau altuia. Mark îl învinge pe Dave în aproape toate celelalte competiții. Pentru Mark, fiecare eșec la Kona îi intensifică dorința de a schimba raportul de forțe. Și ambii știu – sau cel puțin unul se teme și celălalt speră – că Mark este capabil s-o facă. De două ori a terminat pe locul doi, în spatele lui Dave, și de două ori a reușit să acumuleze un avans masiv în fața acestuia, înainte de a claca. Opinia generală este că Dave continuă să îl bată pe Mark în Hawaii nu pentru că Dave ar fi mai bun, ci pentru că Dave stăpânește cursa, în timp ce Mark nu o face.

– Nu Dave Scott m-a învins, sau Scott Tinley sau oricine altcineva care a terminat în fața mea, a declarat Mark înainte de cursa de astăzi, într-un interviu pentru postul TV ABC¹². Problema a fost întotdeauna legată de traseu – vântul, căldura, umiditatea și distanța de parcurs timp de 8 ore și jumătate, în plin soare.

Ca o confirmare a spuselor lui Mark, atunci când Dave s-a retras din Ironman '88 cu două zile înaintea cursei din cauza unei accidentări, Mark a devenit favoritul nr. 1 la câștigarea titlului. Dar a făcut două pene în timpul probei de bicicletă și a terminat pe locul cinci. A fost ca și cum destinul l-ar fi împiedicat pe Mark să devină campion Ironman în absența inamicului său numărul unu. Ori îl învingi pe Dave, ori niciodată.

Un an mai târziu, Dave este sănătos, iar ghinionul pare să-l fi părăsit pe Mark. Ambii sportivi au transformat agonia dezamăgirii din '88 într-o sete de reafirmare a puterii. Ambii au concurat la cel mai înalt nivel al carierei lor în timpul verii dinainte de cursă. Mark a fost de neînving. Dave a stabilit recordul mondial de 8:01:32 la Ironman Japonia. Numele lor sunt repetate obsesiv în conversațiile de genul „Pe cine preferi anul acesta?” care, în mod tradițional, canibalizează toate celelalte subiecte în săptămâna dinaintea cursei de la Kailua-Kona. Câștigătorul de anul trecut, Scott Molina, nu s-a întors să-și apere titlul, excluzându-se din competiție ca un oportunist de ocazie¹³. Tinley, câștigător a două titluri la Kona,

este depășit de situație. Așa cum era de așteptat, cu 3 km înainte de linia de sosire, Dave și Mark, la distanță de câțiva centimetri unul de celalalt, au un avans de aproape 5 km față de Tinley.

Rivalitatea dintre cei doi sportivi depășește însă sfera profesională. În spatele băătăliilor purtate pentru titlul de Ironman, se află o confruntare mai profundă, între două mentalități, între două stiluri de viață. Mark este ceea ce unii ar numi un tip spiritual New Age¹⁴. Meditează și preferă medicina alternativă¹⁵. Se antrenează inteligent și nu se teme să își ia o zi liberă atunci când corpul său simte nevoia. Dave este adeptul școlii tradiționale și a mentalității de tip *No pain, no gain* (Unde nu e durere, nu e nici victorie). Consideră că poți câștiga doar dacă muncești mai mult decât adversarii tăi la antrenamente și înduri mai mult în timpul cursei. Să mediteze? Nici vorbă!

La fel ca mulți alți sportivi de elită, Dave concurează cel mai bine atunci când este furios. Simte că o relație de camaraderie cu adversarii l-ar transforma într-un concurent slab¹⁶ așa că, într-un contrast izbitor cu ceilalți colegi, se antrenează singur-cuc în orașelul lui izolat, a cărui calitate supremă este zona deșertică izolată, care-l face total neatractiv pentru ceilalți triatloniști. Este Dave împotriva lumii, iar el adoră această stare de fapt.

Spre deosebire de el, Mark se antrenează cu Tinley, Molina, Pigg, Souza – din câte se pare cu toată lumea – în locul hipersocial unde a luat naștere triatlonul: înșoritul San Diego, epicentrul cu deschidere la ocean al acestui sport.

Deși om blând în general, Dave merge până în pânzele albe pentru a aduna așa-numitul material pentru panoul de informații – insulte, desconsiderări observate sau percepute, semne de lipsă de respect – pentru a-și hrăni furia de care are nevoie ca să concureze atât de dur precum o face. În anul 1987, Kellogg a creat marca de cereale pentru micul dejun numită Pro-Grain. Chipul lui Mark Allen a apărut pe o versiune a cutiei împreună cu mențiunea „Ironman Food” (Hrană pentru Ironman).

– Ce tâmpenie, a comentat Dave la vremea respectivă. Mark nu a câștigat niciodată un Ironman. Și cerealele astea nici măcar nu sunt sănătoase¹⁷!

Demonstrându-și punctul de vedere la Ironman în acel an, Dave l-a prins încă o dată din urmă pe Mark în timpul probei de maraton, ștergând cu buretele un deficit de 4 minute, și a trecut ca vântul pe lângă el pentru a acumula în cele din urmă un avans de 11 minute. Mark și-a petrecut noaptea în spital.

Ca în toate marile rivalități sportive, animozitatea se îmbină cu intimitatea. În timpul antrenamentelor, fiecare și-l imaginează pe celălalt drept țintă. Sângele începe să le fiarbă în vene ori de câte ori drumurile li se încrucișează, așa cum s-a întâmplat cu doar două zile în urmă la o conferință de presă, unde nu s-au salutat

și nici măcar nu s-au privit deși stăteau unul lângă celălalt¹⁸. Acum, când aleargă unul lângă altul, fiecare știe foarte clar ce simte celălalt în orice moment – fie că e vorba de slăbiciune sau forță¹⁹.

Cine se va dovedi cel mai puternic în cele din urmă? Răspunsul se lasă așteptat. Dave nu știe, nici Mark și nici spectatorii care îi urmează într-o liniște plină de respect. Unul dintre cei doi îl va frânge în curând pe celălalt cu puterea minții, corpului sau spiritului său. Cine va fi? Nu neapărat cel mai rapid. Bătălia care se dă acum este nu atât de abilitate, cât de voință și determinare. Cei doi au coborât deja mai mult ca niciodată în infernul suferinței care stă între fiecare concurent și limita performanței sale finale. Câștigătorul acestei lupte va fi probabil cel care va îndrăzni să forțeze cel mai mult. Opt ore de competiție culminează într-un joc de-a șoarecele și pisica.

Cursele de anduranță au rădăcini adânci în arta înfrânării. Fiecare dintre cei doi trebuie să se asigure că mai dispune de *ceva*, de o rezervă cât de mică. Dar ce riscă dacă nu dau totul acum? În timp ce gonesc spre sud, către linia de sosire de la Kailua-Kona, Dave Scott și Mark Allen riscă totul, alergând într-o stare de disperare nedisimulată, pentru a câștiga – sau a nu pierde – *chiar acum*.

Mai e un minut până la ora trei după amiază. Este 14 octombrie 1989 și tocmai se va întâmpla ceva.

---

[1] Dan Empfield, interviu telefonic, noiembrie 2010

[2, 12] Transmisiune televizată a competiției Ironman 1989, difuzată de *ABC Sports*

[3] Mike Plant, interviu personal, San Marcos, California, noiembrie 2010

[4] Paul Huddle, interviu telefonic, septembrie 2010

[5] Rich Cruse, corespondenta e-mail, mai 2010

[6, 10, 17, 18] Bob Babbitt, interviu personal, San Diego, California, 2010

[7] John Duke, interviu telefonic, decembrie 2010

[8] Transmisiune televizată a competiției Ironman 1987, difuzată de *ABC Sports*

[9, 16] Transmisiune televizată a competiției Ironman 1983, difuzată de *ABC Sports*

[11] Revista *Competitor*, imagine de copertă de David Epperson, octombrie 1989

[13] Scott Molina, interviu telefonic, iulie 2010

[14] Curent modern inițiat în anii 1920-1930 în America, ai cărui adepți promovează spiritualitatea ca metodă de a instaura armonia universală. (n.t.)

[15] William R. Katovsky, „A Champion Thoroughbred”, revista *Triathlete*, septembrie 1984, pp. 48-55

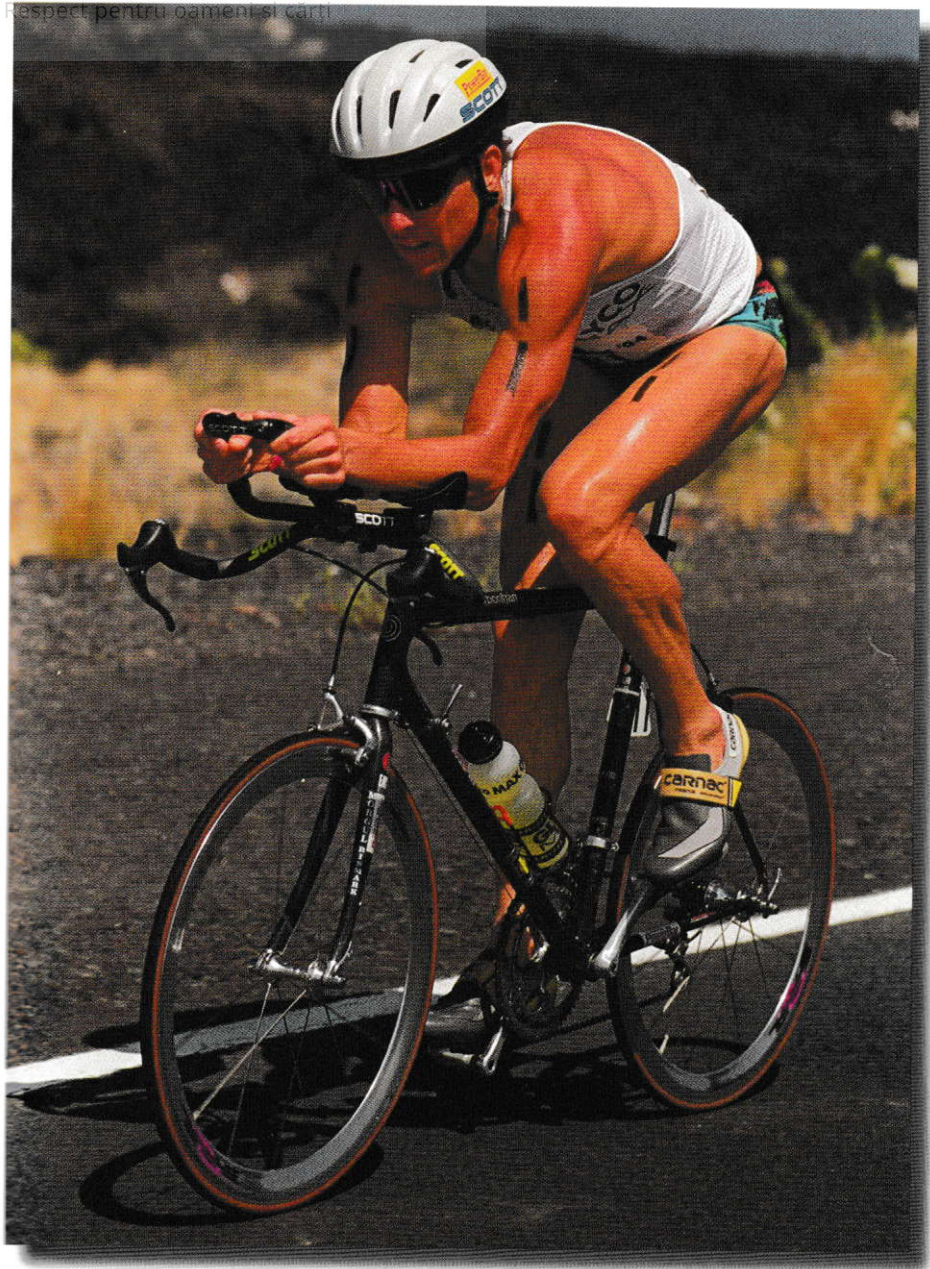
[19] „The Iron War: Mark Allen and Dave Scott”, www.youtube.com

14 octombrie 1989

HONOLULU, HAWAII: Mark Allen câștigă, în sfârșit, lupta cu Dave Scott și mai ales, cu sine însuși. Pe 14 octombrie 1989, Mark Allen reușește să câștige Ironman Hawaii cu un timp final de 8:09:14.

(Galviver/Getty Images)

15 octombrie 1994

HONOLULU, HAWAII: Gatorade Ironman Triathlon.

Dave Scott in acțiune, în timpul probei de ciclism a competiției din 1994. Dave Scott se va clasa pe locul doi, în ciuda unei absențe de 2 ani din circuitul competițional.

(Gativer/Getty Images)